

Månadsnytt

Årgång 23 - Nr 7 - Oktober 2007

**Sveriges Pensionärsförbund - Seniororganisationen i tiden
Karlskogaföreningen**

På andra sidan klotet

Läs mer på sidorna 8-9

Stranden vid Green's Pool i Albany i Western Australia. Foto: Jan-Erik Averås

**Einar Perssons
vänner
underhåll på
månadsmötet**

Läs mer om detta
på sidan 7

**Funderingar
kring några
novemberdagar**
av Bertil Edling

Läs mer om detta
på sidan 13

**Om
Nobelpris
och
arvsynd**

Läs Ullas C:s
krönika på sid 14

Almanackan

(Sparas lämpligen till nästa nummer av Månadsnytt)

Manusstopp för nästa nummer av Månadsnytt, tisdagen den 20 november.

Distribution, fredagen den 30 november.

Torsdagen 1 november kl 10.00

Aggerudsspårets parkering. Stavgång. Se sid 4.

Torsdagen 1 november kl 14.00

Träffen. Kafferepet.

Måndagen 5 november kl 1400-1600

Träffen. Karlskogiana

Tisdagen 6 november kl 14.00

Vetgiriga veteraner. Missionskyrkans samlingsal.

Jan-Olof Fallström: Program om Gustav II Adolf.

Förhandsanmälan till tel: 30240 senast måndag

5 november kl 11.30. Kaffeservering.

Höstens kommande program:

Den 4 december. Anders Jacobsson:

Kåserar fritt ur hjärtat.

Onsdagen 7 november kl 15.00

Nya Sagabio. Seniorbio: Love Actually. Pris 50:-.

Se utförlig annons på sid. 6.

Lördagen 10 november kl 10.00-12.30

Träffen. Ulf Johansson och Ove Busk spelar

och sjunger.

Torsdagen 15 november kl 14.00

Träffen. Kafferepet.

Lördagen 17 november kl 10.00- 12.30

Träffen. Allan Hede berättar om Island och

Husavik – nästa års vänortsresa.

Siv Adolfsson: Hantverk

Måndagen 19 november kl 14.00-16.00

Träffen. Karlskogiana.

Lördagen 24 november kl 10.00- 12.30

Träffen. Luffarslöjd och Knyppling.

Måndagen 26 november kl 14.00

Träffen. Apoteket informerar om förebyggande
egenvård. Förhandsanm. tel: 302 40 senast 24/11.

Torsdagen 29 november kl 14.00

Månadsmöte. Missionskyrkans samlingsal.

Behandling av "Vårens enkät". Tillfälle ges till

diskussioner om denna och övrig verksamhet.

Kaffeservering och lotterier. Förhandsanmälan

till tel: 302 40 eller 302 88 senast onsdag 28/11
kl 11.30.

Kommande program:

Torsdagen 13 december sedvanligt luciafirande.

Fredagen 30 november kl 13.30

SPF Nickkällan. Gladiatonerna underhåller.

Lördagen 1 december kl 10.00-12.30

Träffen. Lapplisorna och Karin "Salvia"

Eriksson med julklappsprylar.

Måndagen 3 december kl 14.00-16.00

Träffen. Karlskogiana.

Lördagen 8 december kl 10.00-12.30

Träffen. Luciatåg.

Andra aktiviteter:

Tisdagen 30 oktober. Kl 12.45-16.30

Föreläsningar i Karlstad: "Hjärnan och det goda

åldrandet." Ring expeditionen tel: 302 40 för

närmare upplysningar om programmet.

Tisdagen 30 oktober kl 13.30-16.30

Kulturdag. Plats: Lundhagskyrkan i Hovsta.

Program: Om "Carl von Linné" 300 år."

Arne Weise berättar. "Bröderna Öjeberget"

spelar och sjunger.

Vi hälsar följande nya medlemmar välkomna

Gunnel Asklund, Sadelvägen 7

Jan Andersson, Sadelvägen 7

Per-Olov Andersson, Storängsvägen 4

Kerstin Eriksson, Rosenvägen 5

Karin och Stig Jonsson, Duvedalen 309

Göran Krull, Aggerud 311

Britta Kärnhed, Knut Wistrands väg 2 D

Lena Larsson, Bohultsgatan 5 A

Leif Zetterquist, Rosendal 16 B

Ansvarig utgivare:
Redaktionskommitté:
Kansli och expedition:

Föreningens ordförande:
Föreningens sekreterare:
Föreningens kassör:
Föreningens hemsida:
Föreningens PlusGiro:
Föreningens Bankgiro:
Tryckning:

Jan-Erik Averås, tel 72 53 00, 070-328 11 77. E-post: m-nytt@karlskogabredband.se

Bengt Aldén, Jan-Erik Averås, Ulla Carlström, Birgitta Hede och Inge Liljegren.

Solbringen, Loviselundsv. 73, 691 83 Karlskoga. Tel 302 40.

E-post: 0586-30240@telia.com Öppen vardagar kl. 10-12.

Allan Hede, tel 536 02. E-post: hede.abma@telia.com

Ulla Averås, tel 72 53 00. E-post: ulla@averas.se

Gunnar Nordström, tel 546 79. E-post: gunnar.nordstrom@mailbox.swipnet.se

www.spf.karlskoga.just.nu

94 41 25-4

5715-5640

Karlskoga Grafiska, tel 300 53. E-post: grafiska@telia.com

Så här gör vi Månadsnytt

Vår ordförande har denna månad tagit semester och rest till andra sidan jordklotet, så någon ordförandespalt har vi inte. Men några ord om och från oss som gör tidningen kanske kan intressera någon.

Månadsnytt är ju främst en tidning för rapporter från styrelsen och information om alla aktiviteter, som pågår i föreningen, men är också kontaktorgan i övrigt för medlemmarna. Som bonus kan vi från redaktionens sida också ge lite förströelse med intressant och trevlig läsning.

Vi, det är Jan-Erik Averås, Bengt Aldén, Birgitta Hede, Inge Liljegren och Ulla Carlström. Sammanställer Almannackan och reseutbudet gör Lillebil Sucksdorff. Utläggning på föreningens hemsida gör Christer Lasson. Sist men inte minst svarar Bo Spåre på Karlskoga Grafiska för lay-out, brytning och tryckning och utan honom hade det definitivt inte blivit ett så fint alster, som vi har och kan vara stolta över. Månadsnytt från Karlskoga är nämligen känd och spridd på flera håll i landet inom SPF.

Men utan skribenter i andra änden skulle det heller inte bli något. Förutom medlemmarna i redaktionskommittén levererar regelbundet Allan Hede och Bertil Edling textmaterial. I övrigt är vem som helst i föreningen, som har något trevligt och intressant att skriva om, välkommen; gärna med bilder. Helst vill vi få materialet i digital form, men det är enkelt för oss att också ta hand om något som är handskrivet eller vanliga fotografier eller teckningar. Kontakta bara någon i redaktionskommittén eller skicka ett e-mejl till adressen m-nytt@karlskogabredband.se.

Vi gör 8 nummer per år och kommer ut i slutet av månaderna januari, februari, mars och april samt augusti, september, oktober och november. Det ena numret har inte kommit ut förrän vi håller på med nästa. 20 dagar före manusstopp har vi ett första möte och lägger upp sidfördelningen. Därefter sker insamling och redigering av material. Ett par dagar före manusstopp gör vi en kontroll av innehåll och utrymme och dagen efter manusstopp samlas vi på Karlskoga Grafiska och lämnar över till Bo Spåre – ja det mesta har han redan fått via e-mail. Efter två dagar har han fått fram korrekturet som läses av Birgitta eller Ulla, innan Bo skickar det till tryckeriet, vanligen på måndagen i utgivningsveckan.

När korrekturet lämnats är allt definitivt – inga ändringar kan göras. Och så kommer det nytryckta färska Månadsnytt till expeditionen på torsdagseftermiddagen. Där har främst Hermine Söderberg organiserat sista länken – våra ovärderliga brevdavor, som sparar mycket pengar åt föreningen genom att sköta utbärningen till nästan alla medlemmar – en del bor så långt bort att Posten får hjälpa oss att nå till dem.

Låter detta så intressant att Du som läser skulle vilja hjälpa till? Vi skulle behöva vara en person till i redaktionskommittén, så hör i så fall av Dig. Och så finns det en befattning till som vi skulle vilja besätta och det är en annonsansaffare och det söker vi med ljus och lykta efter. Kom gärna och ställ upp på det! Sist en liten bön till er som lämnar material: Om ni vill ändra eller lägga till något efter det ni först lämnat in, så kontakta någon i redaktionskommittén direkt, annars finns det risk att ändringen inte kommer fram i tid.

Friskvårdssatsningen inom SPF

I tidigare Månadsnytt har vi berättat om planerna på föreningens friskvårdssatsning som leds av Inga-Stina Ander. Här följer ytterligare detaljer:

På **månadsmötet den 25 oktober** kommer **Jane Karlsson** från Örebro Bildningsförbund och **Cecilia Ljung**, folkhälsoutvecklare i Karlskoga kommun att inleda friskvårdssatsningen. De kommer bl.a. att presentera resultaten från en stor undersökning "Liv och hälsa", som genomfördes 2004. De talar särskilt om åldersgrupperna 64-79 och 80-84.

Den 26 november på Träffen kommer **Hälso-coacherna** från Apoteket och berättar om förebyggande egenvård.

Kostchefen, **Ulrika Lundgren**, eller någon som hon utser, kommer och pratar om matens betydelse **i februari 2008**.

I mars 2008 planerar vi att **någon från Kultur- och fritidsförvaltningen** kommer och pratar om kultur och andra aktiviteter.

När våren gör sitt intåg vill vi starta egna stavgångsgrupper (se sidan 6 i detta nummer) och inbjuder någon att prata om betydelsen av motion och avslappning i april. Dessa aktiviteter kommer att ligga på annan tid än månadsmötena.

SPF:s golfsäsong 2007 avslutad

Den 28 september avslutades årets golfsäsong för SPF:s del. Sammanlagt har det under säsongen gjorts 356 starter av 56 medlemmar fördelade på 10 damer och 46 herrar. Vädret och resultaten har som vanligt varierat. En som dock håller stilen och vinner damklassen för andra året i rad är **Inga Svensson** med **Elvy Persson** och **Anita Olsson** på platserna efter. Herrklassen vanns av **Eskil Larsson** följt av **Janne Elgh** och **Hilding Helgesson**.

Tävlingen om SPF-kannan spelades en regnig förmiddag den 10 september och där segrade **Bengt Aldén** som därmed tog sin andra inteckning. **Lennart Avesand** kom där på andra och **Bengt Nordin** på tredje plats.

Från vänster: Eskil Larsson vann herrklassen, Inga Svensson damklassen och Bengt Aldén tog sin andra inteckning i SPF-kannan.

I en Foursometävling den 4 juni vann lag **Hilding Helgesson/Karl-Erik Oskarsson** följt av **Janne Elgh/Stig Nilsson**. I en lagtävling som spelades som 6+6+6 den 27 augusti vann lag **Inga Svensson/Alvar Lindqvist/Egon Vörde** följt av lag **Lennart Avesand/Börje Berg/Valter Karlsson**.

Stavgång

Nu är det dags att starta vår första stavgångsgrupp. Lili-Ann Regestad leder oss i Aggerudsspåret torsdagar kl. 10 med start den 1/11 2007. Samling vid spårets parkeringsplats. Alla är välkomna med eller utan stavar. Vi provar oss fram första gången och lånar stavar av varandra. Har du frågor kan du ringa Lili-Ann tel 53118 eller Inga-Stina Ander tel 55240.

Funktionärerna från vänster: Niels J. Eklundh, Egon Vörde, Hilding Helgesson och Göran Malmberg.

I den Scrambletävling som avslutade säsongen den 28 september innan lunch och prisutdelning vann lag **Hilding Helgesson/Bengt Aldén/Karl-Erik Oskarsson/Magne Gustavsson**.

Duktiga tävlingsfunktionärer har **Niels J. Eklundh, Hilding Helgesson, Egon Vörde** och **Göran Malmberg** varit. Glädjande nog har de också lovat att ställa sig till valberedningens förfogande även nästa år vilket noterades med tacksamhet av de tävlande.

Välkommen att spela biljard på Solbringen

Sedan några år spelar 6-7 medlemmar biljard på Solbringen varje tisdag från kl. 15.00. Egentligen behövs det inga större förkunskaper i spelet utan man lär sig mer varefter. Det är ett trevligt spel som är lika lämpligt för såväl damer som herrar. Flera medlemmar är också välkomna att delta. Biljardbordet är som regel disponibelt även på andra tider, men kontakta gärna Bertil Svantesson tel. 386 13, han är samordnare för verksamheten.

Per Nilsson och Bertil Svantesson avvaktar spämt på om Rune Schjölén ska lyckas med sin stöt. Foto: Bengt Aldén.

Ola underhöll med värmlandshistorier på Träffen

Lördagen den 13 oktober underhöll Eric Ola Olsson besökarna på Träffen med berättelser och värmländska historier, de senare både egna och andras. Som den äkta och genuina värmlänning han är blev också historierna framförda på värmlandsmål.

Han inledde med att berätta lite om sin släkthistoria, som går så långt tillbaka i tiden som till 1490, när förfadern Håkan Werme föddes. Han blev sedermera kronobefallningsman vid Kronobergs slott i Småland. Han råskade emellertid i onåd hos Gustav Vasa på grund av att han haft samröre med danskarna och Nils Dacke. 65 år gammal fördes han genom väglöst land till Uppsala på Gustaf Vasas befallning för att halshuggas!

Betydligt bättre gick det för sonsonen Paulus Nicolai Wermius. Han blev den förste kyrkoherden i Brunskog och köpte gården Grytterud i Mangskog för 130 riksdaler och en silversked.

Trots flera generationer senare har Ola och hans förfäder förblivit Värmland trogna. Ola själv föddes och växte upp på faderns stora gård i Mangskog. Trots faderns önskan att han skulle ta över

Eric Ola Olsson.

gården valde han att satsa på en dekoratörsutbildning, vilket så småningom ledde till egna företag. Olas inredningar med hög-säte på Karlbergs gård blev t.ex. ett begrepp för kvalitetsmedvetna kunder även långväga ifrån.

Bland Olas många historier vill vi slutligen inte undanhålla den om änkemannen som i samband med sin hustrus begravning stod vid graven och sa till grannen:

”Du som inte har tårer i öga, sir du vilka granne jänta som står på annre sia”.

För sitt trevliga framförande belönades Ola med applåder och Ingmar Carlsson passade också på att överlämna en liten present som tack.

Text o foto: Bengt Aldén

Utstickare

Udda människor & händelser

En bok med text och illustrationer av Torbjörn Karlsson med olika privata foton och foton från Karlskoga och Degerfors Hembygdsföreningar. Utgiven av Spongs Bokhandel AB.

Det här är en bok om vår bygd och dess befolkning och många äldre karlskogabor torde känna igen sig. Framförallt handlar den om, som titeln Utstickare antyder, berättelser om de lite udda personer som funnits i bygden och händelser som timat. Sammanlagt innehåller boken ett 40-tal olika kapitel.

Boken kan om inte annat bli en lämplig julklapp för den som är intresserad av berättelser om orten och de som levt och verkat när det förra seklet var ungt. Ett kapitel handlar t.ex. om ”bodknodden” Linderoth som avancerade till Bergsfogde över Filipstads och Karlskogas Bergslager och blev ägare till bl.a. Alkvetterns säteri och till slut blev adlad. Andra kapitel handlar om Sigrid, Erland på Skogen, Finn-Lovisa, Fritz – en av de sista trotjänarna, Gustafva drev traktens första Spa. Ett annat om när det blev arbetsbrist för smältsmederna i Bofors och de istället fick hjälpa till att bygga Bofors Hotell, något som inte var så populärt.

Seniorbio

Onsdagen den 7 november kl. 15.00
på Nya Saga-Bio. Pris 50:-

Love Actually

I filmen vävs flera historier och karaktärer samman med en gemensam nämnare – kärleken. Vissa av historierna är romantiska och lyckliga medan andra är sorgliga. De utspelar sig i London veckorna före jul. När julen väl kommer, har livet för de inblandade förändrats på det mest oväntade sätt.

En stjärnspäckad biosuccé med fantastisk filmmusik. I rollerna bl.a. Hugh Grant, Colin Firth, Liam Neeson, Laura Linney, Emma Thompson, Keira Knightley och Rován Atkinson. Speltid: 2 tim 15 min.

Anhörigs dilemma: Att inte räcka till

Som tillkännagavs i förra Månadsnytt ägde årets anhörigdag rum i Källaren Nya Folkets hus den 4 oktober. Dagen inleddes av socialnämndens ordförande **Ingegerd Bennysson** och tillförordnade chefen för socialförvaltningen **Lisa Kihl**.

Därefter fick de många besökarna lyssna till beteendevetare **Johnny Modighs** föreläsning om de anhörigas dilemma: Att inte räcka till för att de egna förväntningarna är alltför stora. Han gav råden till dem att hitta en balanserad tillvaro trots den psykologiska stressen. Rätten att känna, tycka och sätta ord på sin livssituation är nödvändig. Att söka "andningshål" och stöd hos anhörigorganisationerna ger kraft att orka med det fortsatta arbetet.

Efter kaffet bjöd professor **Carl-Jan Granqvist** på ett underhållande kåseri om "Mat för äldre – sinnenas medicin, en del av hälsan". Han belyste ämnet utifrån sitt eget liv, historiska perspektiv och Hällefors samhällsstrukturförändring "Från ståltid till måltid" – allt kryddat med en rad roande händelser.

Ett trettiotal utställare fanns också på plats i Källarens lokaler för att synliggöra allt anhörigstöd som finns i vår kommun.

Anhörigteamet konstaterade att Anhörigdagen kommer att följas upp även 2008 med anledning av det stora intresset.

*Text: Britt-Marie Danielsson
Ledamot i KPR*

Hemsidan

Vår hemsida tycks vara intressant för medlemmarna; mellan den 1 september och 14 oktober var det 175 stycken som besökte den.

Nu har det dykt upp en idé som kan tilltala både dom som besöker hemsidan och dom som har egna, nämligen att visa på/ha länkar till hemsidor gjorda av våra medlemmar. Måhända kan det också locka ännu fler besökare.

Har du en hemsida som du vill ha med på en sådan hänvisningssida kan du kontakta webbdaktören via mejl lasson@karlskogabredband.se och berätta om adressen till hemsidan, kanske lämna din mejladress och eventuella anmärkningar du vill ha med.

Vi har för bråttom i vår hektiska värld för att vi skulle ha tid att stanna och tänka på livets grundläggande frågor, såsom:

- Varför har byggnader som ska vara öppet dygnet runt över huvudtaget lås?
- Varför målar kvinnorna sina ögon med öppen mun?
- Varför använde Kamikazepiloterna hjälm?
- Har arbetarna på Lipton kafferast?
- Hur har man fått skylten "Gå inte på gräsmattan" ut till mitten av gräsmattan?
- Varför är inte ordet förkortning kortare?
- Varför trycker vi på start när vi vill stänga av datorn?
- Varför finns det inte kattmat som smakar mus?
- Varför står det på hundmatburken "Ny bättre smak", vem har testat detta?
- Varför tvättar vi handdukarna, händerna är väl rena när de torkas?
- Varför trycker du fjärrkontrollens knappar hårdare när batterierna är nästan slut?
- Alla känner väl till flygplanens svarta låda, som alltid håller sig oskadd. Varför tillverkar man inte flygplanen av samma material?

NYA LOKALA BÖCKER

Bokia
I afton Landgrens
Bok + CD
280:-
Signerade ex finns så långt lagret räcker

Utstickare
Ny bok i oktober!
245:-
Signerade ex finns så långt lagret räcker

Böckerna finns även hos **Pysslet** Degerfors

Spongs
BOKHANDEL
Bergsmansgatan 4, Box 30, 691 21 Karlskoga
Telefon 0586-374 00. Telefax 0586-398 32

Einar Perssons vänner underhöll på månadsmötet

Vi var minst 140 musikglada åhörare på månadsmötet den 27 september. Einar Perssons vänner spelade så att Missionskyrkans tak var i farozonen!

Einar Perssons vänner består av dessa musiker: kapellmästare Nils Hahne: trumpet och sång, Sune Olson: trummor och allmänt skoj, Per Nilsson: bas, Per-Olof Johansson: gitarr samt Rune Lindell: keyboard. Varför kallar de sig Einar Perssons vänner? De var med i en orkester på 50-talet, där Einar Persson också deltog. Vid konstnärens vernissage i samband med hans 80-årsdag tyckte några av dem att skulle vara roligt att samlas igen och spela. De fortsatte och det är vi glada för!

Vi fick lyssna till 13 jazzlåtar + ett extranummer. Det första numret var When you're smiling. Vi fick höra låtar av de gamla kända svenska Jules Sylvain, Kai Gullmar och Thore Ehrling. Några av höjdpunkterna var Hoagy Carmichaels Stardust och Lazy River och likaså As time goes by, som naturligtvis fick oss att se Ingrid Bergman framför oss i hennes mest berömda roll i Casablanca.

Kapellmästare Nils Hahne.

Orkestern Einar Perssons vänner med från vänster: Per-Olof Johansson, Sune Olson, Nils Hahne, Per Nilsson och Rune Lundell.

Det var massor av svängig musik och som extranummer kom Bye, bye blackbird, en gammal fin låt från 1936, då några av oss inte ens var födda.

Undertecknad spanade runt lite utmed golvet och kunde se en hel del fötter, dock inte en enda som var stilla! Det säger en del om publikens engagemang och när det var ohjälpligt slut blev det stående ovationer!

Mellan musiknumren fick vi också höra grabbarna slänga käft en del. Kapellmästaren ansåg bland annat att Sune var en besvärlig pojkspoling, men trevlig i alla fall! (Ja, han var faktiskt en smula uppkäftig.)

Under den efterföljande kaffestunden hade ordföranden några allvarsord att säga i ett par frågor. Vi måste få tag i någon som vill skaffa annonser till Månadsnytt. Dessutom måste Majken Lasson få någon eller helst några som hjälper till med Träffen på lördagarna. Hon blir annars ensam med detta snart (och då har vi kanske snart inte någon alls).

Vi fick också veta att det kan bli en resa till vår vänort Húsavík på Island nästa år om det finns tillräckligt intresse. Det skulle i så fall bli ett samarrangemang mellan alla pensionärsföreningar i Karlskoga.

Text: Birgitta Hede Foto: Inge Liljegren

Från upptäckarparet Averås intressanta resa i Western Australia med naturupplevelser utöver det vanliga

Tisdagen den 2 oktober lockade paret Ulla och Jan-Erik Averås många medlemmar till Vetgirigas möte i Missionskyrkans samlingsal. Den här gången berättade de och visade fantastiska bilder från sin sex veckor långa resa i Australien. Deras framförande var näst intill professionellt, där Ullas berättelse synkroniserades med Jan-Eriks fina bilder där bl.a. många naturbilder väckte beundran.

Att Australien är en stor kontinent vet vi med omväxlande geografi och klimat. Medan de flesta stora städerna och befolkningen återfinns på den sydöstra delen består stora delar av inlandet av öknar och bushland. Men tre veckor av den här resan ägnade paret denna gång åt att besöka den sydvästra delen av kontinenten. Western Australia har nämligen blivit allt populärare som turistmål mycket på grund av de upplevelser som staten bjuder på.

Resan i Western Australia startades i huvudstaden Perth. Det är en stad med 1,2 miljoner invånare och numera en modern stad, men då den grundades 1829 byggdes den till stora delar upp av straffångar liksom många andra städer i Austra-

Ulla och Jan-Erik på Australiens sydvästligaste udde.

Kängurufamilj på stranden vid Esterance.

lien. Perth ligger vid floden Swan River som fått sitt namn efter de svarta svanar med röda näbbar som simmar omkring i den. I centrum är många av gatorna omgjorda till gågator och mellan dem finns shoppingarkader som ofta binds samman med gångtunnlar i glas så att man ska slippa gå ute i hettan. Det är nämligen mycket varmt i det här området.

Floden Swan River inbjuder till många vattensporter och vid dess stränder samlas folk gärna till picknick under trädens skuggor. Som ett exempel på hur stark solen och värmen är badade ofta barnen med kläder på kroppen för att skydda sig mot solens strålar.

På en av höjderna runt Perth ligger Kings Park med en fantastisk utsikt över staden. Där finns också Western Australias War Memorial med en evig låga för att hedra minnet av de soldater som stupat i de krig vilka Australien deltagit i.

– Efter några dagar i Perth, berättade Ulla, satte vi oss i den hyrda bilen för att köra de 60 mil till guldets huvudstad Kalgoorlie. Vägen dit var oftast spikrak och den mesta trafiken utgjordes av s.k. roadtrains, 53 meter långa långtradarekipage. Utefter vägen går en pipeline som för vatten från Mount Helen i kusttrakterna hela vägen till Kalgoorlie. Bygget började 1898 och tog fem år. Kalgoorlie ligger mitt i öknen och grundvattnet där är salt och försök att destillera det har misslyckats. Många av människorna som först kom till guld-

Pelaröknen vid Cervantes liknar ett månlandskap.

fälten dog av vattenbrist eller av sjukdomar på grund av dåliga sanitära förhållanden.

Guldets historia startade i Western Australia 1862, då man fann guld och på bara ett halvår hade flera tusen män från hela världen kommit till området där Coolgardie växte upp till en stad med över 20 tusen invånare och var den första plats som fick elektricitet och hade flera hotell, banker, postkontor m.m. Guldrushen blev emellertid kort. Inom en tioårsperiod tog det guld man kunnat utvinna utan maskiner slut och guldgrävarna flyttade till andra fält. Staden blev till spökstad. Nu är Kalgoorlie, granne med Coolgardie, den enda stad där man utvinner guld, men med modern gruvdrift.

Bilfärden fortsatte sedan till staden Esperance som ligger vackert belägen vid Söderhavet och vidare utefter Great Ocean Drive med sina många badstränder och spektakulära klippformationer men också med en frodig grönska. Strax utanför staden Albany ligger Torndirrup National Park som är fantastisk med sin vegetation emellan klipporna och de av vind och vågor formade klippblocken, som ibland bildade branta klippväggar och ibland naturliga broar.

Paret gjorde också ett intressant besök på ett valfångstmuseum. Fram till 1978 hade det där varit den enda valfångststationen på fastlandet i Aus-

tralien. Under deras långa bilfärd genom Western Australia kom de att uppleva många intressanta och spännande saker och då inte minst naturscenerierna, men frågan är dock om inte det märkligaste naturundret är Pelaröknen i Nambung National Park. Det är ett stort sandökenområde och det är tillåtet att köra bil där. Ur den gyllene sanden reser sig stenar som är skulpterade som pelare och kolonner, en del så höga som 5-6 meter och flera meter tjocka medan andra är nederoderade och små och tunna. Enligt geologer har dessa kalkstenskroppar bildats medan de var täckta av sand. Början av de egenartade figurationerna är döda träd som täckts med sand, men med tiden har träden ruttnat bort. Då har hålrum uppstått i vilka regnvatten med lösta mineraler från den omgivande sanden runnit ner. Mineralerna har sedan utkristalliserats och växt sig allt tjockare och bildat pelare. Senare har sanden blåst bort från pelarna och de har frilagts. Sannerligen en märklig syn och Ulla och Jan-Erik stannade där tills solen hade gått ner och då var det nästan som att de såg ett månlandskap.

De hade mycket mer att berätta om från sin långa och spännande resa i Australien, men det får de återkomma till i ett annat sammanhang.

*Text med hjälp av Ullas manus: **Bengt Aldén***

Spännande äventyr och människor i Venezuela

De tre sista dagarna av vår rundresa i Venezuela tillbringade vi i Mérida, en ganska stor stad högt belägen i Anderna.

Den första dagen besökte vi en högt belägen kaffeplantage. Vi fick se hur kaffebuskarna växer och man berättade också för oss om hur börnorna skördas och den komplicerade behandlingen efteråt. En bra fråga blir då: Hur kan kaffet vara så billigt?

Dag 2 gjorde vi en tur med vad som påstås vara världens högsta linbana, uppdelad i 4 etapper med svindlande utsikt. Upp till 4000 m vågade jag mig på, men Allan fortsatte ända upp till toppen, 4700 m.

Pico Bolívar, Venezuelas högsta bergstopp, 5007 m.

Höjdpunkten kom dag 3 när vi gjorde en hel-dagstur med buss genom ett oerhört landskap, mycket grönt och fullt av odlingar. Vi kom som mest upp till ca 4300 m höjd vid el Paso del condor, kondorpasset. Vi besökte även en nationalpark där vi hade tillfälle att vandra omkring, och till sist ett slags "räddningsstation" för kondorer. Lokalbefolkningen tror tyvärr att kondorerna tar boskap, till exempel kalvar. Sanningen är att när kondoren kalasar på kalven, så har den dött av någon annan orsak. Vi fick gå ett bra stycke på slutet på grund av vägarbete och vid 3700 m blir det lite spagetti i benen, men man ville ju se kondorerna. Vi såg också några, men de ville förstås inte fälla ut sina imponerande vingar just då.

Till sist kan jag inte låta bli att berätta om Jorge. Han var vår lokala guide under de tre dagarna

i staden Mérida med omnejd. Jorge var väl ungefär i 40-årsåldern, en mycket vänlig och sympatisk man, som berättade mycket intressant för oss under våra utflykter runt Mérida. Det var vår egen reseledare, Jenny, som berättade om hans tidigare liv.

Jorge var från Mérida (en stad med ca 400 000 invånare och ett stort universitet, med ca 40 000 studenter). Hans föräldrar hade varit lärare där och själv studerade han juridik och blev advokat.

Så småningom hade Jorge fått en befattning vid någon statlig myndighet i Carácas. Det hände emellanåt att han skrev i tidningar och han hade någon gång gjort mindre fördelaktiga uttalanden om landets president. Då blev Jorge av med sitt jobb, och vad värre är, så länge man har den regimen kvar, kan han inte heller få något nytt arbete inom sitt yrkesområde! Det är naturligtvis roligt att vara guide för så trevliga människor som vår grupp, men nog är det väl ett slöseri utan like!

Det finns faktiskt mer att berätta. På inrikesflyget mellan Carácas och Mérida fanns det morgontidningar och där fanns en artikel, där författaren gjorde en analys av vad som karakteriserar diktaturer. Han var ganska grundlig och gav exempel där han nämnde sådana välkända namn som Hitler, Stalin, Franco, Pinochet o.s.v. Han nämnde inte namnet Hugo Chávez, men med en minimal förmåga att läsa mellan raderna insåg man att det naturligtvis var vad han hade velat skriva. Jag pratade med Jorge om artikeln, och vi var helt överens. Sen sa han: den typen av artiklar brukade jag också skriva. Men inte nu längre? undrade jag. Då log han bara lite stillsamt och vemodigt och svarade: no, no.

Till historien hör också något som vår svenska reseledare sa (hon hade studerat ganska länge i Carácas och kunde mycket om landet): Om jag fick rösta i Venezuela, skulle jag nog trots allt rösta på Chávez, inte för att jag alls gillar honom, utan för att jag är rädd för att alternativet skulle vara ännu sämre.

Och till sist bara en liten fråga: Varför klagar vi i vårt land så mycket?

undrar Birgitta Hede

När du mist någon
som står dig nära

Med personligt engagemang, präglat av omtanke och valfrihet, hjälper vi dig med allt som rör en stilfull och värdig begravning.

Värmlandsvägen 2, Karlskoga

Tel. 0586-534 10

Välkommen!

Vi gör gärna hembesök • Jour dygnet runt

FONUS

www.fonus.se • 020-87 00 87

Gift? Skild? Sambo?

- Skapa trygghet för hela familjen!

Vi hjälper dig med rådgivning och upprättat handlingar inom bl. a.

- gåvobrev
- samboavtal
- deklarationer
- bodelningar
- testamenten
- äktenskapsförord

Välkommen till Värmlandsvägen 2 i Karlskoga!
Tel. 0586-545 72, 534 40

Familjensjurist

www.familjensjurist.se • 020-97 00 97

SKA DU SÄLJA DIN BOSTAD?

HOS OSS FÅR DU 20 % PENSIONÄRSRABATT

Svenska HemMäklarna hjälper dig och tar hand om allt i samband med din försäljning. Hos oss får ni kostnadsfri juridisk och ekonomisk rådgivning. Vi hjälper dig med både kapitalvinstberäkning och deklarationen av försäljningen.

Extra trygghet för både säljare och köpare får ni genom vårt trygghetspaket BESIKTIGAT & FÖRSÄKRAT som innehåller en försäkring för dolda fel och en besiktning av huset.

Hos oss får ni ett extra lågt mäklararvode, för vi ger alla pensionärer **MINST 20 % RABATT**. Funderar du på att sälja din bostad. Kontakta oss för en **kostnadsfri värdering**.

Lennart Björk
Fastighetsmäklare

SÄLJ TRYGGT OCH SÄKERT

Svenska HemMäklarna

Du är varmt välkommen till oss!
0586-33 555

Helena Björk
Fastighetsmäklare

Bergsmansgatan 8B Karlskoga

0586 - 33 555

www.SvenskaHemMaklarna.se

KPR – Pensionärskanalen till kommunen

Fyra gånger om året kallar socialnämnden till sammanträde i det Kommunala Pensionärsrådet, KPR. Här är samtliga kommunens pensionärsföreningar representerade likaså kommunstyrelsen. Vid årets tredje möte informerade tf socialchefen Lisa Kihl om verksamheten avseende äldreomsorgen under andra tertialet 2007. Här följer ett sammandrag av de intressantaste punkterna.

Ett stort antal områden täcks genom stöd och träffar med tillsatta arbetslag. Här talar vi om anhängigstöd och -träffar, demensteam, vårdplaneringsteam och hemrehabiliteringsteam som vart och ett arbetar med förbättringar inom det område som framgår av benämningen. Undersökningar genomförs bland vårdtagarna för att gemensamt finna förbättringsområden.

Antalet platser i kommunen för särskilt boende är f.n. 609 permanenta och 42 för korttidsvård, medan 36 personer väntar på plats till vårdboende varav 19 till sjukhem och 17 till gruppboende för demenssjuka. Väntetiden är högst 5 månader. 179 personer har hittills fått sina ansökningar om särskilt boende beviljade medan 19 fått avslag. Särskilt boende för äldre med missbruksproblem finns på Gösta Berlings väg 17.

Rapportering av avvikelser och klagomål sker halv-

årsvis. Under första halvåret har rapporterats avvikelser avseende läkemedel, fallolyckor, hot och våld, information samt medicintekniska och omvårdnadsavvikelser. För att bemöta och åtgärda klagomål gör chef och sjuksköterska tillsynsbesök ute på enheterna.

Samtliga nämnder har av kommunfullmäktige fått i uppdrag att utarbeta en treårsplan för kvalitetsåtaganden för att med dessa uttrycka vilken standard kommunen ska ha i utförandet, i vårt fall av äldreomsorgen. 2008 görs kvalitetsåtaganden avseende hemhjälp, 2009 avseende särskilt boende och 2010 avseende dagvård, dagverksamhet och korttidsvård.

Så har kommunen fått en ny socialchef, Karin Björkman, som tillträdde den 1 oktober. Ny enhetschef på Solbringen är Maud Isaksson.

Sist bör nämnas att kommunen tagit fram en skrift som man tills vidare kallar Pensionärsmappen. Den kommer att innehålla bra information till alla pensionärer. Den kommer först att gå ut på remiss för att sedan tryckas och distribueras via pensionärsföreningarna.

Nästa möte med KPR äger rum den 27 november.

*Textunderlag: Britt-Marie Danielsson
SPF-ledamot i KPR*

Du kan sitta på ett guldläge.

MÅNGA ÄR BEREDDA att betala mycket för rätt bostad. Det kan vara din. Funderar du på att sälja kommer vi gärna ut och berättar skillnaden mellan en **bra** och en **riktigt bra** försäljning. Vi har sett att ju bättre förberedd du är desto bättre affär gör du. Kontakta oss redan nu för offertförslag. Du har inget att förlora!

Välkommen in när det är läge.

Git Bengtzing

Daniel Färdigh

Ann Skoglund

SVENSK FASTIGHETSFÖRMEDLING

Från ett läge till ett annat

Bergsmansgatan 4, 691 31 Karlskoga • Telefon 0586-552 00 • www.svenskfast.se

Funderingar kring några novemberdagar

Sammanställt av Bertil Edling

"I smutsigt huckle och svart flaxande kappa stretar den glåmiga gumman November med bortvänt ansikte genom blåst och regn mot skymnings port"

Einar Malms rader om november är träffande. Det är en tung månad präglad av regndropp, blötsnö, förrådiskt halt väglag och oväder med snö och trafikkaos. Men det är bara att gilla läget och liksom odalbonden i Geijers dikt "Höstsädet" tro på sol och vår! (förväxla ej dikten med sol-och-vårarkontaktannonser - det är en helt annan och långt senare historia.)

Strax efter midnatt den 11 november år 1714 höll två smutsiga, dammiga och skäggiga ryttare med steltnad lera på stövlar och uniform utanför det då svenska Stralsunds stadsport. De anropade vakterna och krävde att omedelbart få bli insläppta eftersom de hade viktiga depescher, kurirpost, till kommandanten. De avspisades dock med motivering att kommandanten sov och inte fick väckas. De stod emellertid på sig och vid fyratiden blev de till slut insläppta i hans sängkammare.

Kommandanten blev både blixtklarvaken och förskräckt, ty han kände genast igen männen. De var inga dammiga simpla ryttare som stod framför honom! Det var Hans Majestät Konungen av Sverige, Karl XII, och hans drabant överstelöjtnant Dyring. Bakom sig hade de en imponerande ryttarbragd, ty på fjorton dagar hade de färdats 240 mil varav 150 på hästryggen från Turkiet upp till Stralsund.

Från våra skolböcker minns vi att vid denna tid stod Sverige inför sitt slut som stormakt. Vi hade förlorat våra besittningar runt Östersjön och var helt omringade av fiender och hade att föra kriget vidare uteslutande med vårt lands egna resurser. Det gick som bekant inte bra. Kungen stupade utanför Fredrikstens fästning - också i november men fyra år efter Stralsundshändelsen - och under de två följande åren tvangs Sverige till de freder som innebar att vår stormaktstid var definitivt tilländalöpt.

Under 1800-talet och en bit in på 1900 dominerade en övermaga patriotisk och hierarkisk historietradition i skolan, även om den klingade av med tiden. Detta gällde särskilt historia och hyllningarna av landets konungar och krigsherrar. Välbekanta är omdömena om våra hjältekonungar, främst Gustaf II Adolf och Karl XII, båda med kända anknytningar till november månad. Testa gärna nedanstående gamla skolbokscitat på era barnbarn - och titta vad det står om hjältekonungarna i deras historieböcker. Du kommer att bli förvånad. Visst

var de rekorderliga kungar på sitt sätt, men dagens skolböcker har nog med rätta tonat ned detta åtskilligt.

"Konung Gustaf Adolph var den ypperste man på sin tid. Stark och wälbildad till kroppen, egde han ett skönt utseende. Ur hans ögon lyste mod och högtid samt alfvar blandat med mildhet. Hans hår var ljust, nästan guldljust, hwarföre han af många kallades "Guld-konungen". Sjelf gudfruktig sökte han hos sina soldater lifwa och underhålla gudsfruktan, som ger det lugnaste mod i faror och i döden. Han författade äfwen för dem alfvarsamma och uppmuntrande sånger."

Natten före slaget vid Lützen författade han Psalmerna i vår Svenska Psalmbok: "Förfäras ej du lilla hop!"

Och om Karl XII stod bl.a. att läsa:

"Som himmelstecknet LEJONHJERTAT wisade sig öfwer Stockholm wid hans födelse så förspådde stjerntydare att Sverige i denna Prins skulle få en hjelte till Konung. Och denna spådom slog icke felt.

Ännu har aldrig någon öfwerträffat Carl XII i mod, kraft, redlighet och godhet. Denne förfärlige härförare som kullstörtade en konungathron och skakade två andre, hördes aldrig yttra ett hårt ord till någon af sina undersåtar. Hans efterlefwande soldater, hwilka man kallade CAROLINER tålde aldrig det mindsta förolämpande ord om sin nästan dyrkade konung, wid hwikens minne de alltid woro färdige att röras till tårar."

Ha en bra november och prata gärna med era barnbarn både om den 6:e och 30:e november. Det kan bli en givande dialog!

Den 6 nov 1632 ändades som bekant Gustaf II Adolfs krigarbana. Här inskeppas under stora hedersbetygelser hans balsamerade lik för hemfärden till Sverige (C.G Hellquist 1885)

Om Nobelpris och arvsynd

I många år har en känd gycklare ropat "ÄNTLIGEN", när Nobelpriset i litteratur tillkännagivits och denna gång var det verkligen befogat – och äntligen ett namn som man åtminstone kan uttala, sa ett av barnbarnen.

Har man dessutom som Doris Lessing varit het på tipslistorna i 30 år så var det ju också på tiden. Nu har hon hunnit bli 88 år och av pressfotona att döma en liten gråhårig gumma som bestämde sig att fira priset på sin älskade kvarterspub, (där hon kallas för Dotty) med en gin och tonic, som är hennes favoritdrink!

Jag började förgäves leta i bokbeståndet hemma, eftersom jag är säker på att där finns minst två av hennes 70-tals böcker. Förmodligen har dom hamnat i mitt källarförråd, beroende på att jag inte "digade" henne, som ungarna säger idag, eftersom jag tyckte att hon var nästan rabiat på den tiden i sin feminism och kommunism. Det lär hon idag helt tagit avstånd ifrån, tja när en viss potentat blir gammal blir han ju religiös sägs det!

Nu skall jag försöka förnya min bekantskap med henne – kanske jag också ändrar uppfattning.

Ända sedan 60-talet har jag forskat och funderat mycket över Alfred Nobel och naturligtvis också hans testamente och hur det skall tolkas. En formulering tycks vara svår att leva upp till, nämligen: ". . . utdelas som prisbelöning åt dem, som under det förlupna året hava gjort mänskligheten den största nytta . . ." En sådan formulering går ju helt enkelt inte att efterfölja, när det t.ex. gäller många års medicinsk forskning.

För en gångs skull tycker jag att Norska Stortinget prickat alldeles rätt och verkligen uppfyllt testators intentioner, när man valt att belöna Al Gore med fredspriset för den brandfackla han har tänt, vad gäller de akuta miljöhoten i vår värld, och hur viktigt det är att vi skyndsamt tar itu med dem. Många frågar sig vad miljöproblemen har med fred att göra, men det finns många kopplingar mellan miljöproblem och konflikter, inte minst i u-länder.

Nu kommer någonting annat - arvsynden!

Den 12 oktober hade Expressen en helsides artikel på ledarsidan, som fick mig att sätta eftermiddagsteet i vrångstrupen. Skribenten, professor Bo Rothstein, kräver att vår kronprinsessa, om hon skall få efterträda sin far i framtiden, ska göra avbön och be om förlåtelse för att hennes farfarsfarfar (Gustav V) 1941 framförde sina gratulationer till Adolf Hitler för dennes framgångsrika krigsföring!

Nu börjar min fantasi flöda. Skall fädrens missgärningar drabba oss i kanske många led tillbaka? När Anckarström t.ex. mördade Gustav III och avrättades efterlämnade han flera barn. Familjen bytte namn till Löwenström och gjorde senare bl.a. en stor donation som resulterade i Löwenströmska sjukhuset. Men det måste ju fortfarande finnas ättlingar som borde klämmas åt – karlen hade ju i alla fall mördat en svensk kung!

Nu skall alltså vår kronprinsessa i en framtid enligt den värde professorn hindras från att bli vår näste statschef om hon inte ber om förlåtelse för vad någon fem generationer tillbaka gjorde i sin dumhet – otroligt! Man kan ju undra om det möjligtvis kan bero på att hon är kvinna som gör att hon skall schavottera? Det finns ju faktiskt tre generationer manliga regenter att välja på före henne!

Ja, Sverige är fantastiskt!
Hej då!

Ulla C

P.S. Jag måste rätta mitt påstående i förra krönikan att det s.k. konstverket på Kullaberg i Skåne rivits. Tvärtom tycks det fortfarande skräpa ner den vackra naturen. **D.S.**

Jag är inte den som klagar i onödan, men det är ett och annat som jag skulle vilja anmärka på. Världsproblemen till exempel.

Ur
Gunilla Dahlgrens
Ingen ålder för en
domkyrka

? Gåttfullt ?

av Birgitta Hede

Ny omgång med blommande växter.

(Stavningen stämmer som vanligt inte alltid.)

1. Är tvillingar olika?
2. Moderatur
3. Fet växt
4. Bordsvatten för fyrbent vän
5. Misses tass
6. Liten tagelstråväxt
7. Den som just köpt ättika . . .
8. Björnens julträd
9. Sydligt träd med matlagningsdoft
10. Torr plats för odling av gräs
11. Fransk stad, fast mer allvarlig
12. Den engelska pappans strömförande träd (finns inte i Sverige)
13. Fridfullt vid dumburken, javisst

Lämna svaren på SPF:s exp. senast fredagen den 16 november även om Du inte löst allt. Du kan vinna i alla fall. Svar och vinnare meddelas i nästa nummer.

Svar på gåtor i septembernumret

1. En nästan oändlig resa, men kanske inte i km räknat: **Häri från till evigheten**
2. Otur för dem att inte mobilen var uppfunnen: **Att angöra en brygga**
3. Om han inte var någon stjärna så hade han i alla fall en: **Sheriffen**
4. Det blev minsann ingen sotsång för dem: **De dog med stövlarna på**
5. Kanske uppmaning till lärare i busig klass: **Vänd dem inte ryggen**
6. Gammaldags belysning: **Gasljus**
7. Vita huset: **Casablanca**
8. Berömd hemlig räddningsaktion under dramatisk period: **Röda nejlikan**
9. Om man har funnit ett sådant, så håller man väl tyst om det?: **Smultronstället**
10. Han kände sig vilsen och längtade hem: **E.T.**

Inga lösningar har kommit in denna gång. Var det kanske för svårt med filmtitlar?

Tre ensamma damer satte tillsammans in en annons under personligt. De ville gärna få kontakt med någon trevlig herre.

Oskar Persson nappade på kroken, sände in svar med foto till signaturen "Tre ensamma damer".

Efter en vecka fick Oscar följande svar:
– Så ensamma är vi inte!

– Nå, Pelle hur var det att gå med pappa på Zoo?
– Alldeles för mycket folk och för lite djur. Ett av djuren sprang fortast och gav 100 kronor på plats, så jag fick en glass . . .

Fru Johansson är på besök hos sin man som ligger på lasarettet. Då träffar hon doktorn som säger:
– Nu tycker jag er man har blivit mycket bättre. Idag kunde han till och med tala lite grann.
– Va roligt att höra. Vad sa han då?
– Idag mår jag sämre.

SPF:s resekommitté inbjuder till

1:a Adventsresa till Nyeds kyrka i Molkom

Söndagen den 2 december 2007. Pris 450:-

I priset ingår bussresa, förmiddagskaffe, julbord på Alsters Herrgård,
exklusive dryck men inklusive kaffe på maten.

Fullbokad. Endast ev. återbud.

”På kryss med Hjalmar” i Örebro

Torsdagen den 6 december 2007. Pris 840:-

I priset ingår bussresa, revyentré med 2-rätters middag,
exklusive dryck men inklusive kaffe på maten.

Fullbokad. Endast ev. återbud.

Rivierans Guldgossar på Cirkus i Stockholm

Lördagen den 23 februari 2008. Pris: 1.320:-

I priset ingår bussresa, 2 rätters lunch på Ulla Winblads restaurang och teaterbiljett
samt kaffe och smörgås på hemresan.

Med bl.a. Susanne Reuter, Robert Gustavsson,
Tommy Körberg och Charlotte Strandberg.

Anmälan snarast.

Är Du intresserad och för anmälan hör av Dig till resekommittén eller till expeditionen.

Den som har gjort en resa har alltid något att berätta.

Välkomna att resa med oss i Resekommittén:

Sickan Andersson tel. 140 03 • Ingmar Carlsson tel. 390 08 • SPF:s expedition tel. 302 40.

OBS! Till er som betalar till SPF:s expedition: Medtag jämna pengar.

Resekommitténs bankgiro: 885-2634

**Välkommen
till oss!**

**Öppet alla dagar
till kl. 21.00**

KARLSKOGA & DEGERFORS